

SYMPOSIUM TILBURG UNIVERSITY PRESENTEERT RESULTATEN VAN ONDERZOEK NAAR TRADITIES

Hoe je bedelfeest levend houdt met paaseieren

Traditie vergt organisatie. Misschien wordt dat morgen op Tilburg University wel de conclusie van een symposium over bedelfeesten. Het ophalen van paaseieren in Haaren en Helvoirt kan als voorbeeld dienen.

Tom Tacken
Helvoirt/Haaren

Ook de woensdag voor Pasen mocht de oogst van de kinderen van basisschool de Klim-Op in Haaren er wezen: 2478 eieren voor de voedselbank en en 596,45 euro voor de Stichting Kinderhulp. In kleine groepjes, begeleid door ouders, trokken vanaf groep 4 kinderen langs de deuren, zoals dat ook vlakbij in Helvoirt al generaties lang gebeurt.

Folklore? „Meer dan dat”, vindt directeur Marjon Adriaansen van de Klim-Op. „Ik schaar het onder burgerschap. Kinderen leren dat het goed en fijn is om te delen. Ze mogen ook elk jaar voor het geld zelf het goede doel uitkiezen.”

Het 'paaseieren ophalen' hoort wat Emy Thorissen thuis in de categorie van 'bedelfeesten', net als het zingend rondtrekken met Driekoningen, Sint Maarten of de Pinksterblom.

Thorissen is verbonden aan de Brabant-Collectie en de bibliotheek van Tilburg University. Daar presenteert ze morgen tijdens een symposium de resultaten van een onderzoek, waarvan ook de Vereniging Volkscultuur Lage Landen heeft meegewerkt.

Oorspronkelijk, zo heeft Thorissen achterhaald, gaat het om kalenderfeesten rondom de wisseling van de seizoenen. Armen mochten eeuwenlang op vaste feestdagen langs de deur voor voedsel, brandstof en soms ook geld. Kerk en overheid trokken er hun handen vanaf toen het bedelen met dronkenschap, vechtpartijen en vernielingen gepaard ging.

Onschuldig voorbeeld

Vanuit Haaren kan daar een tamelijk onschuldig voorbeeld van worden gegeven. „Als niet opengedaan werd of we kregen niets, dan kon het gebeuren dat er een rauw ei tegen de voordeur aan werd gesmeten”, bekent Ton van de Ven.

In zijn jeugd waren Haarese missionarissen het goede doel achter het paaseieren ophalen, terwijl voor de klas nog broeders van Huijbergen stonden. Zij waren het ook die erop toezagen dat het traditionele liedje verstoken bleef van deze slotregels: 'Wat wat hennengat? Schèt in oe broek, dan hède wat.'

Die bedenkelijke uitsmijter kennen de kinderen van vandaag de dag net zo goed. „Maar onze ouders letten er ook op dat we het netjes houden”, lacht Adriaansen. Deze gezongen aansporing om gul te geven mag wel: 'Eén ei is geen ei, een tweede is een half ei, een derde is een paasei.'

Dagvoorzitter is Jos Swanenberg, hoogleraar Diversiteit in Taal en Cul-

▲ In Haaren en Helvoirt is het paaseieren ophalen vlak voor Pasen nog altijd een traditie. FOTO BRABANT-COLLECTIE EN UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK TILBURG (PAUL SLOT)

Het kon gebeuren dat er een rauw ei tegen de deur werd gesmeten

– Ton van de Ven

tuur aan Tilburg University. „Bedelfeesten behoren tot ons culturele erfgoed”, stelt Swanenberg. „Voor de zorg om tradities in stand te houden is organisatie nodig. En gelukkig is er die: in de vorm van het gilde, de heemkundekring, de erfgoedvereniging of de buurtvereniging.”

Trick or treat

Zonder die structuur is Driekoningenzingen op 6 januari in Tilburg en omliggende dorpen een kwijnend bestaan gaan leiden. Een opmars beleefte juist de uit Amerika overgewaarde traditie om met Halloween op 31 oktober al griezelend langs de deuren te gaan. 'Trick or treat' als het nieuwe erfgoed?

CHAAM

Gemeenteraad wil vergaderen in Chaam, niet in Alphen

Niet in Alphen, maar toch naar Chaam. De hele gemeenteraad wil in de toekomst vergaderen in Chaam, en niet zoals het college voorstelde in Alphen.

Veel partijen in de raad hadden al laten doorschemeren dat ze het voorstel om te kiezen voor Alphen niet goed vonden. Zij vonden dat burgemeester en wethouders te veel waarde hechten aan financiën, en te weinig hadden gekeken naar een locatie die centraal ligt.

GBSV-fractievoorzitter Hanneke Willemstein herhaalde dat 'centraliteit de doorslag zou moeten ge-

ven', omdat burgers dat ook het belangrijkste vinden. Het nog te bouwen Integraal Kind Centrum (IKC) aan de Gilzeweg 45 in Chaam is 'bij uitstek de plek' om te bouwen.

In die bestuurszetel zal het college van burgemeester en wethouders een plek krijgen, evenals de raadszaal. Bovendien komt er een balie voor het afhalen van onder meer paspoorten en rijbewijzen. Dat kan op dit moment alleen nog in het huidige gemeentekantoor in Alphen.

Minimaal energielabel C

Dat gemeentekantoor moet vervangen worden. Per 1 januari dit jaar moeten alle overheidsgebou-

Ik heb het idee dat wij te bang zijn voor de provincie

– Lammert Westra, raadslid CDA Alphen-Chaam

wen minimaal energielabel C hebben. Het kantoor aan het Willibrordplein in Alphen is niet op een efficiënte manier te verduurzamen. Gemeenten die uitzicht hebben op een nieuw kantoor hebben van de rijksoverheid drie jaar respijt gekregen: zij moeten in 2026 in een ge-

bouw met label C of beter zitten.

Het gemeentebestuur moest daarom op zoek naar een nieuwe locatie en koos voor Alphen. Daar zou voor 2026 een geheel nieuw gebouw neergezet kunnen worden. Dat hoeft niet zo groot te zijn als het huidige kantoor. Vrijwel alle ambtenaren van de gemeente Alphen-Chaam, die met Baarle-Nassau en Gilze en Rijen samenwerkt in de ABG-constructie, vertrekken binnenkort naar een andere plek.

Een bestuurszetel bij het IKC zal er vrijwel zeker niet zijn voor 2026, en dus moet de raad op zoek naar tijdelijke huisvesting voor raadsvergaderingen en het college. De beoogde locatie aan de Gilzeweg

ligt namelijk buiten de kern, en wie daar wil bouwen heeft toestemming van de provincie nodig. De raad heeft al een verzoek bij de provincie liggen voor het IKC, en wil dat het plan voor de bestuurszetel daaraan wordt toegevoegd.

Wethouder Wilmsen (GBA) waarschuwde: „De locatie is nog geen gelopen race bij de provincie.” CDA-fractievoorzitter Lammert Westra is daar niet bang voor. „Wij hebben signalen dat men welwillender tegenover bouw aan de Gilzeweg staat dan afgelopen jaar werd aangenomen. Ik heb het idee dat wij te bang zijn voor de provincie.”

– Henk Strikkers